

Filosof a druzí filosofové

Filosof si buduje, opravuje a přebudovává svou filosofii zejména tím, že se vymezuje proti jiným filosofům, pozitivně nebo negativně (i když ovšem nejenom takto se filosofie buduje, jen to nesmí chybět). Jaký je tedy jeho vztah k druhým filosofům? Či spíše: jaký má být jeho vztah k nim? První aspekt: nemůže je číst a studovat všechny, a rozhodně ne všechny stejně. Musí si vybírat, a musí si dokonce vybírat i z textů těch filosofů, které si sám vybral a kterým se věnuje přednostně. Jde totiž také o to, že skutečný filosof musí po celý svůj život budovat svou vlastní filosofii, své vlastní filosofické pozice. Pokud mu o to nejde, pokud to není jeho primárním zájmem, může se stávat stále uznávanějším „odborníkem“ na nějakého filosofa, ale musí být považován za myslitele sekundárního, který toho mnoho o filosofii ví, který toho druhého myslitele (nebo několik druhých filosofů) zná třeba lépe než kdo jiný, ale zůstává v nejlepším případě jeho interpretem, tj. myšlenkově žije z něho, přesněji řečeno z jeho textů a jiných formulací, ale nedbá nebo nemůže dbát o filosofii samu, tj. o svou vlastní filosofii (neboť není jiné skutečné, tj. živé filosofie než právě filosofie toho kterého původního, originálního, jedinečného myslitele-filosofa). To není věc hodnocení „kvantitativního“, jakéhosi poměrování míry vlastních původních myšlenek a myšlenek převzatých od druhého filosofa (nebo více filosofů) a pak přivlastněných. Myšlenky (a celé myšlenkové stavby) vlastní se zásadně, fundamentálně liší od myšlenek jen převzatých, a už vůbec od myšlenek „objektivovaných“, „o“ nichž se vypovídá a které se dávají do vztahů s jinými myšlenkami stejně „objektivovaných“. „Vlastní“ myšlenky se mohou myšlenkám jiných filosofů podobat, v něčem se s nimi mohou shodovat, ale vyrůstají ze svých jedinečných kořenů, nejsou jen naroubovány nebo dokonce přidány, přilepeny. Vždyť také k čemu? Co by bylo tím kmenem, tou „vlastní“ filosofií, kdyby tu nebylo cosi původního, neodvozeného z jiných myslitelů?

(Písek, 111213-1.)